МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Тези доповідей
державної науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ АГРОБІОТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ В УКРАЇНІ»

23 листопада 2017 року

Біла Церква
2017

УДК 06.63

Рекомендовано до друку
вченою радою університету

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, ректор, голова оргкомітету;

Варченко О.М., д-р екон. наук, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету;

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, декан агробіотехнологічного факультету;

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, голова НТТМ університету;

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, зав. аспірантури та докторантури;

Судика Н.В., зав. редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар;

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ агробіотехнологічного ф-ту;

Царенко Т.М., канд. вет. наук, начальник відділу науково-дослідної та інноваційної діяльності.

«Сучасні агробіотехнології та землеустрій в Україні»: тези доповідей державної науково-практичної конференції, 23 листопада 2017 року. – Біла Церква, 2017. – 24 с.

У збірнику тез представлені матеріали наукових досліджень з найактуальніших питань сільськогосподарського виробництва в рослинництві зокрема, застосування новітніх технологій вирощування та переробки зернових, овочевих та баштанних культур, запропоновані науково обґрунтовані норми внесення мінеральних та органічних добрив, найбільш оптимальні сівозміни для вирощування сільськогосподарських культур.

Наведені результати доповідались на конференції «Сучасні агробіотехнології та землеустрій в Україні», 23 листопада 2017 р. і можуть бути використанні науковцями та виробничниками в їх практичній діяльності.

Ел. адреса: http://science.btsau.edu.ua/

БНАУ©2017

складається з простих кількісних ознак – кількість насіння в стручку, маса 1000 насінин, кількість стручків на пагоні і рослині та їх взаємодії у фізичному вираженні. Успадкування складного рівня ознак відбувається за системним полігенним контролем, має складне успадкування кожного з компонентів макроознаки.

Вихідним матеріалом для досліджень були колекційні зразки, отримані з Національного центру генетичних ресурсів рослин України, сорти з Білоцерківської сортовипробувальної станції, зареєстровані та рекомендовані сорти для вирощування в Україні. Колекційний розсадник налічував 126 сортопопуляцій озимого ріпаку. Сорт стандарт – Чорний велетень.

За проявом простих кількісних ознак 15 популяцій мали найвищі показники, але гібриди першого покоління, створені за участю даних форм не успадкували високий рівень ознаки. Для визначення взаємозв'язку між ознаками було проведено аналіз коефіцієнтів лінійної кореляції простих ознак ріпаку озимого. Встановлено, що ознака кількість пагонів першого порядку та кількість стручків на рослині мають середній кореляційний зв'язок з кількістю пагонів другого порядку (r=0,446194) та кількістю стручків на рослині (r=0,540062) і довжиною стручка (r=0,610786) та кількістю насіння в стручку (r=0,540663) відповідно.

Середній рівень зв'язку між кількістю стручків на рослині та кількістю пагонів першого порядку (r=0,540062), довжиною стручка (r=0,610786) та кількістю насіння в стручку (r=0,540663) вказує на ознаку кількості стручків як найбільш цінну в селекції ріпаку озимого, яка є визначальною при створенні цінних форм.

Показник насіннєвої продуктивності ріпаку озимого залежить від багатьох елементів: кількості стручків на рослині, маси 1000 насінин, кількості насінин в стручку, кількості гілок 1-го і 2-го порядків, олійності насіння та ін. Ці елементи нерівноцінні і амплітуда мінливості у кожного з них різна. Іншими словами, зміна якоїсь однієї ознаки веде до позитивного чи негативного впливу на урожай насіння.

УДК 633.11«324»

ПАНЧЕНКО Т.В., канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ВЛИВ СУЧАСНИХ ПОПЕРЕДНИКІВ ТА КЛІМАТИЧНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЗОЛОТОКОЛОСА В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Однією з головних умов вирощування зерна пшениці озимої в Лісостепу України є підвищення його якості.

Якість зерна пшениці озимої суттєво залежить і від попередників. В своїй роботі ми дослідили вплив попередників на хлібопекарські якості зерна сорту Золотоколоса, що вирощується в НВЦ Білоцерківського НАУ протягом 2014-2016 років.

В зв’язку з тим, що площі під зерновими постійно зростають вибір хорошого попередника для сівби пшениці озимої стає суттєвою проблемою. Основними культурами, що вирощуються у Лісостепу України є лише шість культур – це пшениця озима, кукурудза на зерно, соя, соняшник, ячмінь та ріпак озимий і всі вони ненайкращі як попередники, а деякі з них ще 15-20 років тому вважалися недопустимими. Сукупно ці культури займають біля 90 % ріллі в Лісостепу України.

Ґрунт сівозміни де проводилися дослідження чорнозем типовий малогумусний крупнопилувато – середньосуглинкового гранулометричного складу.

У відповідності з проведеними аналізами вони характеризуються такими показниками в орному (0-30 см) шарі: вміст гумусу – 3,23 %; легкогідролізованого азоту – 7,6 мг; доступного фосфору – 13,9 мг; рухомого калію – 15,1 мг/100 г ґрунту; сума поглинутих основ 25,3 мг. екв.; гідролітична кислотність 2,15мг.екв./100 г ґрунту.

Пшеницю озиму сорту Золотоколоса висівали з 2012 року по всім попередникам одночасно в оптимальні строки з нормою висіву 5,5 млн./га. Основний обробіток грунту зяблева оранка на глибину 20-22 см. Під основний обробіток вносили фосфорно-калійні добрива в нормі 60 кг/га.д.р.

Азотні добрива вносили у підживлення по мерзроталому грунту 30 кг/га.д.р., та 60 кг/га.д.р. на початку періоду виходу в трубку.

Кращими попередниками з досліджуваних виявилися горох на зерно та ріпак озимий у яких середня врожайність за чотири роки становила 71,4-71,9 ц/га. На наш погляд це повязано в першу чергу з накопиченням вологи у грунті, тому, що майже три місяці (липень, серпень, вересень) до сівби пшениці озимої (30 вересня) поле трималося у вигляду пару.

Помітне зниження урожайності, порівняно з пепередниками горох та гірчиця біла, спостерігається при сівбі пшениці після просапних культур пізніх строків збирання кукурудзи на зерно та соняшника. Урожайність на даних варіантах дослідів порівняно з контролем нижча на 14,3-26,5 ц/га. Особливо суттєве зниження до контролю за використання попередника соняшник на 36,9 %, що повязано в першу чергу з значно меншою кількістю вологи в орному шарі та негативною реакцією пшениці озимої на пізні строки обробітку грунту після збирання попередника.

Нижча урожайність також отримана за використання озимих попередників пшениці та ячменю. На даних варіантах урожайність порівняно з контролем нижча на 19,1-22,1 %, тобто на 13,7-15,9 ц/га.

Аналіз по рокам вказує, що оптимальним за погодніми умовами роком був 2016. У даному році приріст урожайності порівняно з найменш урожайним 2014 роком становив у середньому – 11,5-32,8 %. Найбільший приріст залежно від року за вирощування пшениці після соняшнику– 13,2 ц/га.

Попередники і погодні умови впливали не тільки на рівень врожайності, але і на якість зерна пшениці озимої.

УДК 632.763 : 631.51/.582

ЯКОВЕНКО О.М., канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
НОВОХАЦЬКИЙ М.Л., канд. с.-г. наук
Український науково-дослідний інститут прогнозування та випробування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва ім. Л. Погорілого

ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ГРУНТУ НА ФОРМУВАННЯ ПОПУЛЯЦІЙ КОВАЛИКІВ (COLEOPTERA, ELATERIDAE) В АГРОЦЕНОЗАХ ЗЕРНОВОЇ СІВОЗМІНИ

Недотримання науково обґрунтованих сівозмін, несталість посівних площ, у зв’язку з інтенсивним і широкомасштабним вирощуванням окремих сільськогосподарських культур, порушень технологій їх вирощування, призвело до погіршення фітосанітарного стану та вплинуло на гомеостаз агроценозів, зокрема через зростання чисельності небезпечних видів грунтової шкідливої ентомофауни, до яких відносять і личинок коваликів – дротяників (*Coleoptera, Elateridae*).

Дослідження проводили впродовж 2015-2016 рр. на науково-випробувальному полігоні Українського науково-дослідного інституту прогнозування та випробування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва ім. Л. Погорілого НААН України у п’ятипільних сівозмінах за різних систем основного обробітку грунту – традиційна, консервувальна, мульчувальна та з елементами mini-till. Схема сівозміни однакова для всіх систем обробітку грунту: горох – пшениця озима – гречка – соя – ячмінь ярий.

За результатами досліджень встановлено, що у п’ятипільних сівозмінах за різних систем основного обробітку грунту до обліків потрапляли 6 видів коваликів у личинковій стадії, а саме: степовий (*Agriotes gurgistanus* Fald.), посівний (*Agriotes sputator* L.), західний (*Agriotes ustulatus* Schall.), чорний (*Athous niger* L.), широкий (*Selatosomus latus* F.), та темний (*Agriotes obscurus* L.).

В агроценозах гороху за різних систем основного обробітку грунту до обліків потрапляли всі 6 зазначені вище види коваликів за традиційної і з елементами mini-till. Не виявили личинок

ЗМІСТ

Кирилюк В.П., Шемякін М.В. Дослідження водоспоживання кукурудзи в умовах Правобережного Лісостепу……...3
Удовенко І.О. Плата за землю як ціновий вираз вартості землі……3
Шемякін М.В., Кирилюк В.П. Захисні лісові насадження як елемент землеустрою…….4
М'ялковський Р.О. Вплив строків, глибини загортання насіннєвих бульб за гребеневого способу та сорту на дружність сходів рослин картоплі……..5
Осіпов М.Ю. Розмноження глоду одноматочкового зеленими живцями…….6
Кисельов Д.О., Гриник І.В. Формування продуктивності яблуні сорту Флоріна на фоні фоліарного підживлення препаратом Терасорб комплекс…….....6
Karpuk L., Ermantraut Ye., Vachniy S., Krykunova O., Pavlichenko A., Polishchuk V., Mykolayko V. Effect of ecological growing conditions on productivity stability and plasticity of male sterile hybrids of sugar beets……..7
Грабовський М.Б. Вплив рівня мінерального живлення на формування біометричних показників сорго цукрового……8
Сич З.Д., Кубрак С.М. Основні проблеми розсадництва і технологій вирощування часнику в Україні……...9
Лозінський М.В., Бурденюк-Тарасевич Л.А. Особливості успадкування і рекомбіногенез за кількістю зерен з рослини в гібридів пшениці озимої (*T. aestivum L.*), отриманих за внутрішньовидової гібридизації різних екотипів……..……...11
Городецький О.С., Городецька О.О. Передумови запровадження органічних технологій у рослинництві……..12
Шох С.С. Оцінка та успадкування продуктивності сортових популяцій ріпаку за простими кількісними ознаками……12
Панченко Т.В. Влив сучасних попередників та кліматичних умов на формування урожайності пшениці озимої сорту Золотоколоса в умовах Центрального Лісостепу України…….13
Яковенко О.М., Новохацький М.Л. Вплив різних систем основного обробітку грунту на формування популяцій коваликів (*Coleoptera, Elateridae*) в агроценозах зернової сівозміни……..14
Сухар С.В. Економічна ефективність вирощування нагідок лікарських в умовах Лісостепу…..…16
Левандовська С.М. Інтродукція та перспективи культивування сортів *Callistephus chinensis* (L.) Nees на садово-паркових об'єктах Лісостепу України……..16
Demchenko V., Kaminetska O., Komarova N. Use of quadrocopters in monitoring of land plots…....17
Мацкевич В.В., Філіпова Л.М., Мацкевич О.В. Удосконалення технології мікроклонального розмноження *Prúnus pérsica* на етапі введення в асептичну культуру……..……..18